

Nr 2.

Ankom till riksdagens kansli den 5 mars 1943 kl. 5 e. m.

*Konstitutionsutskottets utlåtande i anledning av väckt motion om
ändring av gällande bestämmelser om rätt till delta-
gande i val av kommunala revisorer m. m.*

Uti en inom andra kammaren väckt, till konstitutionsutskottet hänvisad motion, nr 90, av herrar *Viklund* och *Norén* hemställes, »att riksdagen måtte besluta hemställa hos Kungl. Maj:t om utredning för erhållande av klarare bestämmelser rörande rätt till deltagande i val av kommunala revisorer även som rätt till deltagande i beslut med anledning av revisorernas granskning».

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

I 63 § lagen om kommunalstyrelse på landet stadgas, att den, vilken såsom ledamot av kommunalnämnden eller eljest är redovisningsskyldig till kommunen, icke må väljas till revisor eller revisorssuppleant för granskning av förvaltning, för vilken han har att redovisa, ej heller deltaga i val av revisor eller revisorssuppleant för granskning av sådan förvaltning eller i beslut med anledning av granskningen. Övriga kommunallagar innehålla motsvarande bestämmelser.

Dessa jävsbestämmelser ha i praxis erhållit en ganska vid tillämpning. De ha ansetts gälla alla frågor rörande revisorer och revisorsval samt ansvarsfrihet. Ledamöter i kommunalnämnd få sålunda icke deltaga i beslut om antalet revisorer (Regeringsrättens årsbok 1928, not E 137). Ej heller få de deltaga i något beslut rörande ansvarsfrihet för nämnden, således icke heller i beslut beträffande frågans formella behandling (Regeringsrättens årsbok 1909, ref. 21). Uttrycket »eljest redovisningsskyldig till kommunen» har ansetts innefatta även suppleanter i sådan nämnd eller styrelse, för vilkens medelsförvaltning redovisningsskyldighet till kommunen föreligger, samt sådana kommunala tjänstemän, som för vederbörande nämnds eller styrelses räkning handhava medelsförvaltning. Sålunda har suppleant i kommunalnämnden förklarats icke kunna väljas till revisor av kommunalkassans räkenskaper (Regeringsrättens årsbok 1922, ref. 5). En kommunalkassör, som i denna sin egenskap omhänderhade medel tillhörande såväl den borgerliga som den kyrkliga kommunen, har icke ansetts kunna väljas till revisor av under kyrkostämmans inseende stående räkenskaper och kassor (Regeringsrättens årsbok 1923, ref. 38).

I förevarande motion framhålles, att den tolkning, som i praxis gjort sig gällande, medfört svårigheter beroende på att ej sällan flertalet — någon

gång alla — ledamöter i en kommunal fullmäktigeinstitution varit jäviga vid ifrågavarande val och beslut, därför att de såsom ledamöter eller suppleanter tillhört nämnder eller styrelser, för vilkas medelsförvaltning redovisningsskyldighet till kommunen förelegat. Följden skulle i dessa fall ha blivit, att ett ringa fåtal eller också en liten, utanför de verkställande organen stående grupp kommit att helt bestämma utgången av både valen av revisorer-na och besluten med anledning av deras granskning.

Det berörda förhållandet torde emellertid enligt utskottets uppfattning främst ha haft sin grund däri, att revisorer för hela den kommunala medelsförvaltningen utsetts genom en enda valhandling samt att frågan om beviljande av ansvarsfrihet för hela denna förvaltning likaledes avgjorts genom ett enda beslut. Detta förfaringssätt torde tillämpas i åtskilliga kommuner. Kommunallagarna lägga emellertid icke hinder i vägen för kommunens beslutande organ att genom särskilt val utse revisorer för granskning av varje kommunal nämnds eller styrelses förvaltning eller att fatta särskilt beslut i anledning av revisorer-nas granskning av varje sådant organs förvaltning. Genom ett sådant tillvägagångssätt kunna de olägenheter, som motionärer-na påtala, undvikas utan att därför tanken på gemensamma revisorer för hela den kommunala medelsförvaltningen behöver uppgivas. Då det alltså är möjligt att även med nu gällande kommunala jävsbestämmelser — vilkas syftemål är att bereda garantier för saklighet och opartiskhet vid den kommunala revisionen — nå ett ur motionärer-nas synpunkt tillfredsställande resultat, föreligger enligt utskottets mening icke något behov av en lagändring i motionens syfte.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att förevarande motion icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 5 mars 1943.

På konstitutionsutskottets vägnar:

HARALD HALLÉN.

Närvarande: herrar Hallén, Andersson i Ovanmyra*, Sandegård, Källman, Per Andersson*, Herlitz, Sven Hansson*, Elmgren*, Albertsson*, John Sandberg, Albert Andersson, J. Lennart Johansson, Lindmark, Andersson i Igelboda*, Nordström, Nilsson i Göteborg, Thorell, Hällgren och Norén.

* Ej närvarande vid justeringen.

Reservationer:

- 1) av herr Källman;
- 2) av herr Norén.